

МЕТОДИКА СТВОРЕННЯ ФОТОЧУТЛИВИХ ГЕТЕРОПЕРЕХОДІВ

p-SnS/*n*-InSe*Ткачук І. Г.*^{1,3}, Іванов В. І.¹, Орлецький І. Г.²¹Інститут проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України,
Чернівецьке відділення, Чернівці, 58001, Україна,²Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
58012 Чернівці, Україна³Буковинський державний медичний університет, Чернівці, 58003, Україна
ivan.tkachuk.1993@gmail.com

В сучасному світі напівпровідникових матеріалів ведеться активна фаза дослідження та отримання нових матеріалів для використання в тонкоплівкових сонячних елементах, та різного роду електронних датчиків. Основною умовою досліджень яких являється простота, дешевизна виготовлення та кількість даного матеріалу у природному середовищі. Моносουλфід олова SnS являється перспективним напівпровідниковим матеріалом для оптоелектронних застосувань з шириною забороненої зони від 1.2÷1.6 eV та високим коефіцієнтом поглинання. Крім того SnS є екологічно безпечним та потенційно доступним фотоелектричним матеріалом. Гетеропереходи *p*-SnS/*n*-InSe виготовлялись методом низькотемпературного спреї-піролізу. Перевагою такої технології є простота та дешевизна. Водний розчин відповідного складу розпилювався на підкладку з InSe, яка розміщувалась на нагрівачу. Підкладка виготовлялась з монокристалічного *n*-InSe, вирощеного методом Бріджмена. Зі злитка кристала InSe вздовж площини спайності сколювалися плоскопаралельні пластини, які потім обрізалися до розміру 5×5×1 mm³. Сколювання проводилося на повітрі. Підкладки мали досконалі дзеркальні поверхні. За даними дослідження ефекту Холла концентрація носіїв заряду становила $p \approx 10^{15} \text{ cm}^{-3}$ і їх рухливість перпендикулярно до осі симетрії *c* в InSe при температурі 295 К дорівнювала $\mu_{pH} \approx 50 \text{ cm}^2/(\text{V}\cdot\text{s})$.

Тонкі плівки сульфід олова SnS товщиною від 0.5 мкм виготовлялись з 0.1 М водного розчину двохлорного олова SnCl₂·2H₂O і (NH₄)₂CS (99 %). Розчин готувався у бідистильованій воді, співвідношення компонентів [Sn]:[S] дорівнював 1:3 що забезпечувалось відповідним розчинником молярних мас хімічних реагентів, які брали участь у формуванні плівки на поверхні підкладки InSe при піролізі. Температура піролізу для отримання плівки складала $T = 796 \text{ K}$, питомий опір плівки становив $\rho = 50 \text{ k}\Omega \text{ cm}$. Товщина плівки вимірювалась за допомогою інтерферометра Лінніка МІІІ-4.

Встановлено, що протікання струму в основному визначається двома факторами – тунелюванням носіїв заряду та шунтуючим опором. Перший є визначальним при прямих зміщеннях, більших від 1 В. Другий відповідає за лінійну залежність зворотніх віток ВАХ, а також починаючи з деяких температур ($T > 294 \text{ K}$) відіграє вирішальну роль для прямих віток при $V < 1 \text{ В}$. Крім того існує область, де прямі вітки ВАХ описуються законом Чайлда-Лангмюра (струм обмежений просторовим зарядом в балістичному режимі): $T < 294 \text{ K}$, $V < 1 \text{ В}$. На основі апроксимації експериментальних даних теоретичними моделями проведено оцінку величини послідовного та шунтуючого опорів при різних температурах: $R_s = 40 \div 70 \text{ k}\Omega$, $R_{sh} = 0.1 \div 7.6 \text{ m}\Omega$.

Проведено оцінку величини контактної різниці потенціалу, яка в досліджуваному діапазоні температур складала $\phi \approx 0.1 \div 0.3 \text{ V}$.

Показано, що гетероперехід *p*-SnS/*n*-InSe є фоточутливим в діапазоні енергій $h\nu = 1.2 \div 3.2 \text{ eV}$, що робить його перспективним для використання в ближній інфрачервоній області спектру.